

Re-Accredited B++ 2 86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદ્ધના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel +91 - 261 2227141 to 2227146, Toll Free 1800 2333 011, Digital Helpline No - 0261 2388888

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

સંદર્ભ: યુનિવર્સિટી પરિપત્ર ક્રમાંક/એસ./સંસ્કૃત/પરિપત્ર/૧૬૨૦૭/૨૦૨૩ તા.૦૧/૦૭/૨૦૨૩

-: પરિપત્ર :-

વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન સંસ્કૃત વિષયની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને જણાવવાનું કે, શિક્ષણ વિભાગના રાજ્યની તમામ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ માટે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ ૨૦૨૦ અંતર્ગત કોમન કરીક્યુલમ એન્ડ ક્રેડિટ ફ્રેમવર્ક હેઠળ ક્રેડિટ માળખું અમલીકરણ માટે નિયત કરવા બાબત અંગેના તા.૧૧/૦૭/૨૦૨૩, ઠરાવ ક્રમાંક: KCG/admin/2023-24/0607/kh.1 અનુસાર સંસ્કૃત વિષયનો શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી અમલમાં આવનાર એફ.વાય.બી.એ. સેમેસ્ટર ૧ ના અભ્યાસક્રમ સંદર્ભે સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસ સમિતિની તા.૧૮/૦૭/૨૦૨૩ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨ અન્વયે કરેલ ભલામણ સ્વીકારી વિનયન વિદ્યાશાખાની તા.૦૫/૦૮/૨૦૨૩ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨૫ અન્વયે કરેલ ભલામણ એકેડેમિક કાઉન્સિલ તા.૦૭/૦૮/૨૦૨૩ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૭૧ થી સ્વીકારી મંજૂર કરેલ છે, જેનો અમલ કરવા આથી જાણ કરવામાં આવે છે.

સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસ સમિતિની તા.૧૮/૦૭/૨૦૨૩ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, શિક્ષણ વિભાગના રાજ્યની તમામ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ માટે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ ૨૦૨૦ અંતર્ગત કોમન કરીક્યુલમ એન્ડ ક્રેડિટ ફ્રેમવર્ક હેઠળ ક્રેડિટ માળખું અમલીકરણ માટે નિયત કરવા બાબત અંગેના તા.૧૧/૦૭/૨૦૨૩, ઠરાવ ક્રમાંક: KCG/admin/2023-24/0607/kh.1 અનુસાર એફ.વાય.બી.એ. સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૧ નો અભ્યાસક્રમ સુધારા-વધારા સાથે મંજૂર કરી વિનયન વિદ્યાશાખાને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

વિનયન વિદ્યાશાખાની તા.૦૫/૦૮/૨૦૨૩ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨૫

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસ સમિતિની તા.૧૮/૦૭/૨૦૨૩ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨ અન્વયે કરેલ ભલામણ સ્વીકારી શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી અમલમાં આવનાર F.Y.B.A. Sem.- 1 નો Major, Minor, Multidisciplinary, AEC, SEC, અને VAC ના અભ્યાસક્રમો મંજૂર કરવા એકેડેમિક કાઉન્સિલને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

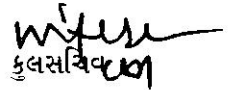
એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૨૩/૦૬/૨૦૨૩ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૭૧

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, વિનયન વિદ્યાશાખા તા.૫/૦૮/૨૦૨૩ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨૫ અન્વયે કરેલ ભલામણ સ્વીકારી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(બિડાણ: ઉપર મુજબ)

ક્રમાંક : એસ./ સંસ્કૃત /પરિપત્ર/ ૨૦૭૭૧/૨૦૨૩

તા.૦૮-૦૮-૨૦૨૩

કુલસચિવ

પ્રતિ,

૧) વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન સંસ્કૃત વિષયની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ.

..... આપશ્રીની કોલેજના સંબંધિત શિક્ષકોને જાણ કરી અમલ કરવા સારૂ.

૨) અધ્યક્ષશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા.

૩) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત,

.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારૂ.

दिनांक 19-7-23 ना दिने संस्कृत विषयनी अल्यास समितिनी सामान्य सभा मणी हती. अेमां नीचे मुजबनो अल्यासकम सर्वानुमते नक्की करवामां आव्यो छे.

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ थी २०२५-२६ सुधी अमलमां आवनार बी.अे. सेम. १ नो
संस्कृत विषयनो NEP - 2020 मुजब नो अल्यासकम
सेमेस्टर १ नो अल्यासकम

Discipline specific course -Major (Core)

Credit – 04

Paper – I आर्षकाव्यम्

कुल गुण - ५०

कृति - वाल्मीकिकृत रामायणम् - अयोध्याकाण्डम् सर्गाः ७ - १२ पर्यन्तम्

Discipline specific course Major (Core)

Credit – 04

Paper – II रूपकसाहित्यम् एवं प्रथितयशस् भासः

कुल गुण - ५०

कृति - महाकवि भासविरचितम् स्वप्नवासवदत्तम्

Discipline specific course -Minor (Elective)

Credit – 04

नाट्यस्वरूपम् एवं नाट्यकृति

कुल गुण - ५०

कृति - महाकवि भासविरचितम् स्वप्नवासवदत्तम्

Multidisciplinary - I - बहुविद्याशाखासंलग्नसंस्कृत

Credit – 04

Paper - I संस्कृत नीतिकथा

कुल गुण - ५०

कृति - श्री विष्णुशर्मा विरचित पञ्चतन्त्रे - मित्रभेदम् (नियतांश)

ABILITY ENHANCEMENT COURSE

क्षमता विकास पाठ्यक्रम संस्कृत भाषा एवं वाग् व्यवहार

Credit-02

D. M. Patel

SKILL ENHANCEMENT COURSE

Credit-02

कौशल्य विकास पाठयक्रम - ARCHITECTURE (वास्तुविज्ञानम्)

VALUE ADDED COURSE

मूल्य वर्धित पाठयक्रम श्री मद् भगवद् गीता अध्याय:- 12, एवं 16, Credit-02

महाभारत -वनपर्व यक्ष-युधिष्ठिरसंवादः

D m Patel

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો
સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ
સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course -Major (Core)

Credit – 04

Paper – I આર્ષકાવ્યમ્

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - વાલ્મીકિકૃત રામાયણમ્ - અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગાઃ ૭ - ૧૨ પર્યન્તમ્

ઉદ્દેશ: સંસ્કૃતના આદિકવિ ઋષિ વાલ્મીકિ રચિત રામાયણના પરિચય સાથે સંસ્કૃત સાહિત્યમાં નિરૂપિત સમાજ-વ્યવસ્થા તથા નૈતિક મૂલ્યો દ્વારા ભારતીય સંસ્કૃતિનો પરિચય કરાવવો તેમજ પ્રાચીન ભારતીય જીવન દર્શનનો પરિચય કરાવવો જેથી આધુનિક સમયમાં આદર્શ સમાજ ઘડી શકીએ.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ: આદિકવિ અને આદિકાવ્ય રામાયણમ્ - અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ ૭ થી ૧૨ અંતર્ગત આવનારા વિષયો

Unit – I :

વાલ્મીકિનો આદિકવિ તથા રામાયણનો આદિકાવ્ય તરીકે પરિચય, પદ્ય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ, મહાકાવ્ય તરીકે રામાયણની વિશેષતા, રામાયણની સાહિત્ય તથા સમાજ પર અસર, વર્તમાન સમયમાં રામાયણની ઉપાદેયતા

Unit - II અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ: ૭ , ૮

Unit - III અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ: ૯ , ૧૦

Unit - IV અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ: ૧૧ , ૧૨

સંદર્ભગ્રંથો :

1. રામાયણમ્ - અયોધ્યાકાણ્ડમ્ - પૂર્વાર્ધ શ્રીપાદ દામોદર સાતવલેકર
2. રામાયણ ઉત્પત્તિ ઓર વિકાસ - ફાદર કામિલ બુલ્કે
3. રામાયણ ભારતીય વિચાર મંચ
4. Valmiki Ramayana (Vol. I to III) A.L.Gadgil, Shri Ram Kosa
5. The Ramayana Tradition in Asia - સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી
6. સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ

R M Patel

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો

સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course Major (Core)

Credit – 04

Paper – II રુપકસાહિત્યમ્ એવં પ્રથિતયશસ્ ભાસઃ

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - મહાકવિ ભાસવિરચિતમ્ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્

ઉદ્દેશ: પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યના પ્રથિતયશસ્ મહાકવિ ભાસની નાટ્યકૃતિ દ્વારા જે તે સમયની સામાજિક, આર્થિક, રાજકીય સ્થિતિ અને તેનું પ્રતિબિંબિત સ્વરૂપ દર્શાવી સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપવો. નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર કૃતિના સમગ્ર પાસાનો પરિચય કરાવવો

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: મહાકવિ ભાસનું જીવન, કવન, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું શીર્ષક, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ ના દરેક અંકમાં આવતી ઘટનાની ચર્ચા, પાત્રો, કવિની શૈલી, સાહિત્ય પ્રકાર વગેરે

Unit – I મહાકવિ ભાસનું જીવન, કૃતિઓ, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું મૂળ અને ફેરફાર, સાહિત્યપ્રકાર, નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર અંક-4 (પ્રમદવનપ્રસંગ) દિગ્દર્શક, અભિનેતા-અભિનેત્રીની અભિનયકલા-કુશળતાનો ઉત્તમ નમૂનો, નાટ્ય શૈલી, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્-શીર્ષક, મહાકવિ ભાસનો મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ, ભાસો હાસઃ, ઉદયન કથા પર આધારિત ભાસની કૃતિઓ

Unit – II- સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૧-૨

Unit - III -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૩-૪

Unit - IV -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૫-૬

સંદર્ભગ્રંથો :

1. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ
2. સંસ્કૃતસાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ , અમદાવાદ
3. દશરૂપકમ્ , સંપાદક-ડૉ. આર. પી . મહેતા ,સરસ્વતી પ્રકાશન , અમદાવાદ
4. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર - અમદાવાદ
5. મહાકવિ ભાસ - શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્થ પ્રકાશન - અમદાવાદ
6. ભાસનાટ્યચક્ર, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
7. ભાસના રૂપકોનું અનુશીલન, ડૉ. વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ
8. સંસ્કૃત નાટકો નો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાંદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
9. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ , સંપાદક -જતીન પંડ્યા, નાથુભાઈ પટેલ ,ગજાનન પુસ્તકાલય ,સુરત

R M Patel

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો
સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ
સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course -Minor (Elective)

Credit – 04

નાટ્યસ્વરૂપમ્ એવં નાટ્યકૃતિ

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - મહાકવિ ભાસવિરચિતમ્ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્

ઉદ્દેશ: પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યના મહાકવિ ભાસની નાટ્યકૃતિ દ્વારા જે તે સમયની સામાજિક, આર્થિક, રાજકીય સ્થિતિ અને તેનું પ્રતિબિંબિત સ્વરૂપ દર્શાવી સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપવો. નાટ્યસ્વરૂપના મહત્તમ લક્ષણોને ચરિતાર્થ કરતી નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર કૃતિના સમગ્ર પાસાનો પરિચય કરાવવો

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: નાટ્ય ની ઉત્પત્તિના મતો. સંસ્કૃત નાટ્ય સ્વરૂપ અને પ્રકાર, મહાકવિ ભાસનું જીવન, કવન, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું શીર્ષક, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ના દરેક અંકમાં આવતી ઘટનાની ચર્ચા, પાત્રો, કવિની શૈલી, સાહિત્ય વગેરે

Unit – I નાટ્ય ની ઉત્પત્તિના મતો, સંસ્કૃત નાટ્યસ્વરૂપ અને પ્રકાર, મહાકવિ ભાસનું જીવન, કૃતિઓ, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું મૂળ અને ફેરફાર, સાહિત્યપ્રકાર, ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન, નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર અંક-4 (પ્રમદવનપ્રસંગ) દિગ્દર્શક, અભિનયકલાકુશળતાનો ઉત્તમ નમૂનો, નાટ્યશૈલી, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું શીર્ષક, મહાકવિ ભાસનો મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ, ભાસો હાસ:, ઉદયન કથા પર આધારિત ભાસની કૃતિઓ

Unit – II- સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૧-૨

Unit - III -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૩-૪

Unit - IV -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૫-૬

સંદર્ભગ્રંથો :

1. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ
- 2.. દશરૂપકમ્ , સંપાદક-ડૉ. આર. પી . મહેતા ,સરસ્વતી પ્રકાશન , અમદાવાદ
3. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર - અમદાવાદ
4. મહાકવિ ભાસ - શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન - અમદાવાદ
5. ભાસનાટ્યચક્ર, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
6. ભાસના રૂપકોનું અનુશીલન, ડૉ. વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ
7. સંસ્કૃત નાટકો નો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાંદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
8. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ , સંપાદક- જતીન પંડ્યા, નાથુભાઈ પટેલ , ગજાનન પુસ્તકાલય , સુરત

R. M. Patel

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો

સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Multidisciplinary - I - બહુવિદ્યાશાખાસંલગ્નસંસ્કૃત

Credit - 04

Paper - I સંસ્કૃત નીતિકથા

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - શ્રી વિષ્ણુશર્મા વિરચિત પञ्चतन्त्र - મિત્રભેદમ્ (નિયતાંશ)

ઉદ્દેશ: વિભિન્ન વિદ્યાપ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ માટે સંસ્કૃત ભાષામાં રચાયેલ સાહિત્ય અનેક પ્રકારે ઉપયોગી નીવડે એટલું સક્ષમ છે. નીતિકથાના સાહિત્યનું સંસ્કૃત ભાષામાં અધ્યયન કરવાથી સંસ્કૃત ભાષાનો પરિચય થાય છે. ભારતીય વિચારધારાની જાણકારી સાથે ઇતિહાસ, ભૂગોળ, માનવ વિજ્ઞાન, રાજનીતિ, અર્થનીતિ, મનોવિજ્ઞાન વગેરે અનેકવિધ શાસ્ત્રો ઉપરાંત માનવજીવનોપયોગી નૈતિક મૂલ્યોનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: ભારતીય કથા સાહિત્યનો પરિચય, પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસની પરંપરાઓ, વિષ્ણુશર્માનું જીવન, પ્રાણીકથાઓનું સ્વરૂપ, પञ्ચતન્ત્રનો પરિચય, પञ्ચતન્ત્રમાંથી મળતો જીવન ઉપયોગી ઉપદેશ, શૈલી વગેરે.

Unit - I ભારતીય કથા સાહિત્યનો પરિચય, પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસની પરંપરાઓ, વિષ્ણુશર્માનું જીવન, પ્રાણીકથાઓનું સ્વરૂપ, પञ्ચતન્ત્રનો પરિચય, પञ્ચતન્ત્રમાંથી મળતો ઉપદેશ, શૈલી વગેરે.

Unit - II ટિટ્ઠિભદ્રમ્પત્ની-સમુદ્ર કથા, મૂર્ખકચ્છપ કથા, મત્સ્યત્રય કથા

Unit - III ચટકા-કુચ્ચર કથા, સિંહ-શૃગાલ કથા, સૂચીમુખ-વાનરયૂથયો: કથા

Unit - IV વાનરચટકયો: કથા, ધર્મબુદ્ધિપાપબુદ્ધયો: કથા

સંદર્ભગ્રંથો :

1. પञ्ચતન્ત્રમ્ - શ્યામાચરણ પાણ્ડેય, મોતીલાલ બનારસીદાસ, વારાણસી
2. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ
3. સંસ્કૃતસાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ
4. પञ्ચતન્ત્રે મિત્રભેદમ્, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ
5. શ્રી વિષ્ણુશર્મા વિરચિત પञ्ચતન્ત્રમ્ મિત્રભેદમ્ - સં-પ્રા. રેખાબેન પટેલ અને ડૉ. પુનિતા પટેલ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
6. પંચતંત્ર, ભોગીલાલ સાંડેસરા, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ

R M Patel

ABILITY ENHANCEMENT COURSE IN SANSKRIT

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी, सुरत

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ थी अमलमां आवनार बी.अ. सेम. १ अने २ नो

संस्कृत विषयनो NEP - 2020 मुजब नो अब्यासक्रम

Semester-1

Credit-02

ABILITY ENHANCEMENT COURSE

क्षमता विकास पाठयक्रम

संस्कृत भाषा एवं वाग् व्यवहार

उद्देशो :भारतीय संस्कृतिनुं सर्वोत्तम साहित्य संस्कृत भाषामां ज रहेलुं छे. भारतीय संस्कृतिना दरेक पासाओने समजवामां संस्कृत भाषा समजवी जरुरी छे. तेनुं वांचन करी शकीअे , व्यवहारमां प्रयोञ्जु शकीअे. आ भाषाना अब्यासथी भारतनी वर्तमान भाषाओनो अब्यास करी शकाय. तेथी अेक भाषा तरीके संस्कृतनो अब्यास आवश्यक छे. वणी,देशनी भावनात्मक अेकता जणववा माटे पण संस्कृत उपयोगी छे.

- सरण अने व्यवहारु संस्कृत वातचीतमां सामेल करवा .
- वार्तालाप वभते वाक्यरचना, योग्य काणनो उपयोग करी शकाय .
- संस्कृतिने समजवा माटे संस्कृत साहित्यमां रचित ग्रंथो वांचवा अने समजवा माटे .

Unit -1 १, संस्कृत वर्ण परिचय/नाम ,सर्वनाम - परिचय

२, परिचय: (मम/भवतः /भवात्याः)

३, सः/सा /तत् /एषः / एषा /एतत्

४, अहम् / भवान् / भवती /त्वम्

५ आम् /न / किम्

६ अस्ति /नास्ति

unit -2 ७, अव्ययपरिचय -अत्र /तत्र /कुत्र /अन्यत्र /सर्वत्र । एकत्र

८, कारकपरिचय - षष्ठीविभक्तिः

R.M. Patel

- ९, पुरतः/पृष्ठतः/वामतः इत्यादि
१०. आवश्यकम् /मास्तु /पर्याप्तम् /धन्यवादः
११, क्रियापद एवं कालवाचक -परिचय
१२,वर्तमानकालः (लट्लकारः)
१३, कः किं करोति ?

Unit-3 अकारान्त ,आकारान्त , इकारान्त नामरूपाणि

Unit-4 अस्मद्, युष्मद् ,त्त् सर्वनामरूपाणि
सरल संस्कृत साहित्य पठन , अनुवाद

संदर्भग्रंथाः- १, संस्कृत स्वयं शिक्षक भाग १ तः १६

२, भाषाप्रवेशः (प्रथम भागः)

३,संस्कृत व्याकरण पथदीप प्रा.जतीन पण्ड्या , गजानन

पुस्तकालय, सूरत

४, संस्कृत वाक्य संरचना -डॉ. वसंत भट्ट ,सरस्वती प्रकाशन ,
अमदावाद

P. M. Patel

SKILL ENHANCEMENT COURSE IN SANSKRIT

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો

સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

Credit-02

SEMESTER I: SKILL ENHANCEMENT COURSE

કૌશલ્ય વિકાસ પાઠ્યક્રમ

SEC-SANSKRIT - ARCHITECTURE (વાસ્તુવિજ્ઞાનમ)

ઉદ્દેશ : પ્રાચીન ભારતીય ગ્રંથોમાં વિવિધ વિજ્ઞાનો સાથે વાસ્તુશાસ્ત્ર નો પરિચય કરાવવો.

વર્તમાનમાં પણ વાસ્તુકલાનું એટલું જ મહત્વ છે.એનો શાસ્ત્રીય અભ્યાસ જરૂરી છે. ભારતીય જ્ઞાન પરંપરા પ્રત્યે શ્રદ્ધા જાગશે. વાસ્તુશાસ્ત્રમાં નિહિત વિજ્ઞાનનો પરિચય થશે.

Unit -* વાસ્તુ : અર્થ અને વ્યુત્પત્તિ

- * વાસ્તુ : પરિભાષા - વાસ્તુ નું મહત્વ ,વાસ્તુ શાસ્ત્રની વૈજ્ઞાનિક સમજૂતી , આધુનિકકાળ માં વાસ્તુશાસ્ત્રની ઉપયોગીતા
- * વાસ્તુ : પ્રાદુર્ભાવ
- * વાસ્તુમંડળ
- * વાસ્તુમંડળમાં દેવતાઓનું સ્થાન
- * વાસ્તુના પ્રકારો
- * વાસ્તુ અષ્ટાંગ લક્ષણ

Unit -2 * વાસ્તુની પ્રાચીનતા

(વેદો, સૂત્રગ્રંથો, સંહિતાગ્રંથો, સ્મૃતિગ્રંથો, અર્થશાસ્ત્ર, મહાભારત, રામાયણ અને પુરાણોના સંદર્ભમાં)

- * વાસ્તુશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ
- * વાસ્તુશાસ્ત્રની પરંપરા ,ઈતિહાસ -પ્રાચીન થી અર્વાચીન પરંપરા
- (* દક્ષિણી કે દ્રવિડ પરંપરા - આચાર્યો - ગ્રંથો)
- (* ઉત્તરી કે નાગરીપરંપરા - આચાર્યો - ગ્રંથો)

P. Patel

* વાસ્તુગ્રંથો (શ્લોક સંખ્યા - આચાર્યો સહિત)

* વાસ્તુકાર્યમાં ઉપકરણો - સાધનો

Unit-3 * વાસ્તુમાં દિશાઓ અને કોણનું મહત્વ

* વાસ્તુમાં દ્વાર : મહત્વ, પ્રકારો, દોષ નિવારણ

* ગૃહસમીપના વૃક્ષો - ફૂલછોડનું મહત્વ (પર્યાવરણના સંદર્ભમાં)
(ઉપયોગી વૃક્ષો-છોડ, વર્જિત વૃક્ષો-છોડ)

* ગૃહમાં ચિત્રો-દ્રશ્યોનું મહત્વ

* વાસ્તુદોષો અને નિવારણ

* આધુનિક વાસ્તુ દ્રષ્ટિકોણ (ઇજિપ્ત - ચીન - જર્મની - જાપાનના સંદર્ભે)

Unit -4 * ગ્રંથોમાં વાસ્તુપ્રશસ્તિ

સંદર્ભસૂચિ :

1, Mayamatam(Vol.01),Bruno Degens,Indira Gandhi National Center for Arts, New Delhi

2, પ્રાચીન ભારતીય સંસ્કૃતિની દેન - વાસ્તુવિદ્યા , ડૉ. મહેન્દ્ર ત્રિવેદી, ગજાનન
પ્રકાશન, સુરત

3, સમ્પૂર્ણ વાસ્તુશાસ્ત્ર સમ્પાદક, ડૉ. ભોજરાજ દ્વિવેદી, પ્રકાશન - ડાયમંડ પૉકેટ
બુક્સ, નई દિલ્લી, 110022, 2006

4, [https://books.google.co.in/books?id=jODMaRAmP-8C&printsec=frontcover&dq=vastu+](https://books.google.co.in/books?id=jODMaRAmP-8C&printsec=frontcover&dq=vastu+shastra&hl=en&newbks=1&newbks_redir=0&source=gb_mobile_search&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=vastu%20shastra&f=false)

[shastra&hl=en&newbks=1&newbks_redir=0&source=gb_mobile_search&sa=X](https://books.google.co.in/books?id=jODMaRAmP-8C&printsec=frontcover&dq=vastu+shastra&hl=en&newbks=1&newbks_redir=0&source=gb_mobile_search&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=vastu%20shastra&f=false)

[&redir_esc=y#v=onepage&q=vastu%20shastra&f=false](https://books.google.co.in/books?id=jODMaRAmP-8C&printsec=frontcover&dq=vastu+shastra&hl=en&newbks=1&newbks_redir=0&source=gb_mobile_search&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=vastu%20shastra&f=false)

5,[https://www.google.co.in/books/edition/The Journey of vastu shastra/1Ri7xwEACAAJ?hl=en](https://www.google.co.in/books/edition/The_Journey_of_vastu_shastra/1Ri7xwEACAAJ?hl=en)

D m Patel

VALUE ADDED COURSE IN SANSKRIT

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी, सुरत

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ थी अमलमां आवनार बी.अ. सेम. १ अने २ नो

संस्कृत विषयनो NEP - 2020 मुजब नो अब्यासक्रम

Credit-02

SEMESTER I: VALUE ADDED COURSE

मूल्य वर्धित पाठ्यक्रम

श्री मद् भगवद् गीता अध्याय:- 12, एवं 16

महाभारत -वनपर्व यक्ष-युधिष्ठिरसंवादः

उद्देश : भारतना लव्य ऐतिहासिक वारसाने तेनी येतनाने तथा विशेषतः
भातीगण संस्कृति अने समाजने समजवा माटे नैतिक मूल्यवान ज्वनने ज्ववा
माटे संस्कृत साहित्यनुं अध्ययन आवश्यक छे. संस्कृत तथा संस्कृति परस्परनो
सुदृढ संबंधनो परियय कराववो. नैतिक चारित्र्य बणने उदीप्त करी राष्ट्रप्रेम
जगाववो, आत्म विश्वास अने स्वयं शिस्त तथा शिष्टाचार थकी आजनो युवान
देशनो उत्तम नागरिक बने ....

भारतीय संस्कृतिना रहस्यनुं उद्घाटन करती ऐतिहासिक कृति -महाभारतना वनपर्वना
आ संवादो मां मात्र दार्शनिक ज नहीं मानव मननी अनेक समस्याओनुं निराकरण प्राप्त
थाय छे. ज्वन अने जगतना व्यावहारिक पक्षनी मार्मिक समज आपता संस्कृतना आ
ग्रंथनो अब्यास रोजबरोजनी अनेकविध समस्याओनो उकेल माटे सक्षम बनावशे.
अन्य कोछ टीकानी मदद लीधा विना पण भारतीयता अने संस्कृतिना रहस्यने पामी
शकाशे.

युनिट -1 श्री मद् भगवद् गीता अध्याय 12

युनिट -2 श्री मद् भगवद् गीता अध्याय 16

युनिट -3 श्री मद् भगवद् गीता अध्याय 16

युनिट -4 महाभारत -वनपर्व यक्ष-युधिष्ठिरसंवादः

D. M. Patel

સંદર્ભગ્રંથો :

1. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા- સંપાદક - પ્રો. સુહાસ ઝાલા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ
2. ગીતા રહસ્ય - શ્રી બાલ ગંગાધર તિલક
3. ગીતા પ્રવચનો - શ્રી વિનોબા ભાવે - નવજીવન પ્રકાશન - અમદાવાદ
4. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા- સંપાદક - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર - અમદાવાદ
- 5, Mahaharatm, -ગીતાપ્રેસ , ગોરખપુર
- 6, શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા- વ્યા,રાધાકૃષ્ણન્ એસ. , રાજપાલ એન્ડ સન્સ દિલ્હી (1961)

P. M. Patel